

tíðindablaðið sosialurin

Telefon 1 18 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postmoga 76, 3800 Tórshavn

Utgevari: P/f Sosialurin ©
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyritaksstjóri: Krisjan Dahl
Blaðfólk: Hogni Djurhuus
Randi Jacobsen
Tórfinn Smith
Ljósmyndari: Kálmur Lindenskov
Uppseting: P/f Sosialurin
Prent: P/f Pressan 1981

Borgarliga ævintýrið

POLITISKAR broytingar kunnu vera til stórskadað fyrri samfelagið, soleiðis sum borgarliga landsstýrið var fyrri føroyska farmasigling. Borgarliga stýrið hevði sett sær fyrri, at tað skuldi fyrri einhvønn prís knasa ta millumlandasigling, sum var komin upp at standa. Og tað lyftið varð hildið. Millumlandasiglingin varð steðgað við brestin longu í januar 1981 og í staðin vórðu nýggjar veðhalds- og studningslógir settar í verk, sum tíverri endaðu við einum sorgarleiki, sum kemur at fáa svárar avleiðingar fyrri fólk, sum vóru góðtrúgvín og ikki vistu, at tey beinleiðis vórðu villileidd.

TÍ TAÐ er tað, sum í veruleikanum er hent. Tey skip, sum vórðu keypt, lovaði táverandi lögmaður, kundu seljast við góðum vinningi og fóru at geva 100 tals av monnum arbeiði og vinning til landið. Sannleikin er tíverri tann, at tey vórðu tvangseld fyrri hálvan prís og av teimum, sum eftir eru, eru fleiri mannað við fólk, sum ikki eru føroyskir borgarar ella skattað í Føroyum.

JAVNAÐARFLOKKURIN ávaraði táverandi stýri — vísti á hvussu ábyrgdarleyst farið varð fram í pengamálm, og mælti heldur til rentustudning. Hetta varð kveistrað til viks. Hevði javnaðarflokksins uppskotið verið samtykt, hevði staðan verið ein heilt onnur og betri fyrri teir einstøku, sum settu pening til og fyrri landskassan.

oddagrein

BORGARLIGA stýrið hevur nú sjálvt felt dóm yvir vanstýri sítt, tí allan vegin, har teir breggjaðu sær av vinningi og arbeiðsplássum, er veruleikin hall og mist arbeiðspláss.

NÚ STANDA vit eftir við rovinum eftir ævintýrinum frá einum borgarligum stýri, sum ikki dugdi at skyna á, hvat tað er at føra ábyrgdarpolitikk, men sum fór fram eftir fummum og nóg illa gav sær stundir til at lurta eftir teimum sakkønu, ei heldur teir vórðu spurdir. Tað var eitt fram eftir fummum stýri við ongum fyrliti.

HÓAST HETTA, so garta teir í, sum tó stóðu á odda. Pauli Ellefsen í sínum lag. Maðurin og politikarin, sum ongantíð kennir ábyrgd sína, og altíð vaskar sínar hendur. Hetta eyðkenni prógvar kanska einabest støðu hansara.

VIÐ EINUM politikki, har Pauli Ellefsen og Óli Breckmann eru framherjar, kanst tú vænta tað ótrúliga, men altíð við syrgiligum avleiðingum. Skipamálið er dømi um hetta.

TAÐ ER SO nógv, líkt og ólíkt, sum fokið er um geilar um farmaskipamálið, at ilt er hjá fólk yvirhevdur at døma um, hvat rætt er og rangt. Tí eigur alt málið at koma fram og tað gerst best á tann hátt, at landsstýrið letur almannakunngeru tað tilfar, sum serkøna skipanevndin hevur latið úr hondum.

J.L.

tjak og meiningar

Fólkaræði í vanda

»Nú tá vandi er fyrri hond og skýggini krógva sól, søknast vit eftir monnum, ið breðga til Nólsoyar Páll».

Soleiðis tekur S.M. Zachariassen til í sanginum um Nólsoyar Páll.

Nú er vandi á ferð. Í døgnum 9. - 11. juli høvdu amerikanskir og danskir hermenn valdið á Molanum í Havn. Teir kundu týggja sær, sum teimum lysti, úttan at lögverjan legði uppi. Tá so lögverjan fór til verka, so varð tað fyrri at hjálpa útlandsku yvirgangskroppunum og ikki okkara fólk.

Hetta hendi í árinum 1987 og henda skommin verður seint gloymd. Sum í øðrum hersettum londum, so vóru eisini her nokur fá, ið royndu at tekkjast hervaldinum og hetta vóru fólkaflugsunglingar við Óla Breckmann á odda. Fólk av hesum slag verða aðra staðni nevnd við navni, ið er so andstyggiligt, at tað ikki hóskar at setast á prent.

Dagblaðið frøist um at danskur servandur hermaður ger seg inn á føroying og skrivur, »at hesin

fekk at kenna, hvør avgjörði hvar skápið skuldi standa». Vit vóru annars nokur, ið hildu at sjálvstýrisandin kortini ikki var heilt burtur í fólkaflakkinum, men tað er hann so. Teir frøast um at tað er danskur hermaður, ið avger hvar skápið skal standa í Føroyum. Hetta er skelkandi, tí sjálvstýrið er øll vita, at fólkaflakkin er ultrakonservativur, so høvdu vit kortini vónað at hann ikki tók undir við at danskt hervald knúskar føroyingin. Vit blivu so tað klókari.

Á stórar mynd í Dagblaðnum sæst unglingi, álopín av stórum bulmikum servandum sjóhermanni. Dagblaðið frøist og kallar unglingin ófriðarligan friðarhølp, ólukkudýr og annað tilíkt. Hesin unglingi hevði jú gjørt tað óbótagerð at skumpa kollin av høvdingum á sjóhermanninum.

Hesin unglingi er hvørki nakað ólukkudýr ella nakar ófriðarkroppur, men hann er ein av teimum mongu, ið ikki vil vera passivur áskoðari til at føroyingar aftur endi í tíðini, har vit sum fólk vórðu

vanvird og trælkað av hjálandaveldinum. Hann, saman við øllum hinum, vil ikki góðtaka, at danskt ella annað útlandskt hervald skúgvar okkara løgtingssamtyktir til viks.

Hann verður gjørdur til láturs, tí hann ikki vil ella megna at sláa frá sær, men tað er eingin skomm ikki at vilja ella megna at berjast við servandan glimara í sjóhermannabúna. Harafurtmóti er tað sonn landaskomm at frøst yvir at útlandskt hervald leggur hond á okkara ungdom og skræðir klæðini av teimum.

Siggja ikki øll nú ta andstyggiligu muruna í fólkaflakkinum við Óla Breckmann á odda?

Tá tað ikki eydnast, á Molanum, at knúska frælsisandan í ungfólki okkara, fór 5. kolonna Fólkaflaksins til verka. Hetta er eisini tann mátin fasisman nýtir at kúga frælsa anda fólksins, men tað fer ikki at eydnast: har á landi.

x.

Eitt blint mótmæli

Í samband við vitjanina av amerikanska herskipinum USS McCloy í Tórshavn, vóru nokur mótmæli. Orsøkin til hesi mótmæli var at donsku myndugleikarnir ikki virdu eitt greitt svar uppá fyrispurning frá Føroya Landsstýri um hetta skipið hevði A-vápn um bord.

Tí sambært løgtingsviðtøku skulu Føroyar verða viðurkendar sum kjarnorkufritt øki. Nú sigur Pauli Ellefsen í Dimmalætting frá 11/7 87, at Løgtingssamtyktin um Føroyar sum kjarnorkufritt øki byggjur á eina samtykt, sum einki lógligt ella formelt hald er í. Føroyar hava leingi á øllum økjum verið stýrðar við lógum og reglum, sum hava lógarkraft. Bæði føroyingar og útlandingar nava skyldu til at halda hesa løgtingsamtykt um Føroyar sum kjarnorkufritt øki, og tað er sjálvandi serliga vandað mikið at fуска uppá kvamsvis á so álvarsligum økjum sum okkara verjuspurningur er. Og tað vistu teir løgtingsmenn,

sum samtyktu hana.

Hendan álvarsspurning, sum harra Pauli Ellefsen visir til ikki hevur týðning, hevur sami Pauli Ellefsen, sum lögmaður í fyra ár og sum fólkatingslimur í fleiri ár, bara latið ligið og flotið.

Hetta má sigast at vera ábyrgdarloysi og var kanska ein orsøkin til at tey russisku skipini so ótarnað eru komin so nær landi.

Um hetta, sum Pauli Ellefsen førir fram í Dimmalætting 11.7. 1987, er kunnað donsku stjórnini av sama persóni, so er einki at siga til, at danska stjórnin er trek at svara, men tó má tað álalast, at einki svar kom, sum greitt sigur frá, hvørvið skipið hevði A-vápn ella ikki, og sumuleiðis visir skrivið frá Paula Ellefsen, at okkara fólkavaldu umboð í fólkatunginum mugu bera sína ábyrgd av hesum, tí teir sum fólkatingslimir hava ikki gjørt donsku stjórnina varuga við hetta, men meira røktu fólksáhugamálin enn áhugamál Føroya fólks.

Og harvið leggja teir

stein oman á byrðu ríkisfelagsskapinum viðvíkjandi, aftur einaferð tá tað kravdist ein greið stóða, vistu teir jánkasliga støðu sína, har teir lótu fólksáhugamálini vera frammanfyrri áhugamál Føroya fólks.

Eg persónliga og politiskt eri imóti slíkum mótmælum, sum fyrri mátykjast einoygd og heilt burturvið.

Tað er ein rættur Føroya Løgtings at samtykkja at Føroyar eru og skulu vera kjarnorkufritt øki, men samstundis er tað skylda hjá politikarum, úttan mun til hvønn flokk teir hoyra til, at syrgja fyrri at hetta verður respekterað.

Tó tykist mær at hetta mótmæli var einoygd, tí tað var vent imóti einum skipi, har tað var fritt fyrri almenninginum at koma um bord og tú kundi fara í hvønn krók, teir høvdu einki at krógva.

Hesum, at tú fært loyvi at koma um bord og kaga í hvønn krók, hetta skipið, sum visir slíka friheit, hesum verður mótmælt.

Framhald á síðu 7